

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра фінансів та оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,

проф. Гаврилюк С. В.

17 вересня 2014 р.

РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки

магістра

галузі знань 0305 Економіка та підприємництво

спеціальності 8.03050801 – фінанси і кредит

Луцьк – 2014

Робоча програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» для студентів за напрямом підготовки 0305 Економіка та підприємництво, спеціальністю 8.03050801 «Фінанси і кредит».

” ___ ” _____, 2014 р. - 17 с.

Розробник: Івашко О. А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та оподаткування

Рецензент: Карлін М. І. д.е.н., професор, зав. кафедрою фінансів та оподаткування

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фінансів та оподаткування

протокол № 1 від 27. 08. 2014 р.

Завідувач кафедри: _____ (Карлін М. І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

перезатверджено протоколом №1 від 27.05.2015р.

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету (інституту)
Інституту економіки та менеджменту**

протокол № 1 від 03.09. 2014 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (інституту) _____ (Бегун С. І.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № 1 від 17. 09. 2014 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Ринок фінансових послуг” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра напряму (спеціальності) 8.03050801 «Фінанси»

У вищих навчальних закладах України, які готують фахівців зі спеціальності “Фінанси”, запроваджено нормативну дисципліну “Ринок фінансових послуг” циклу професійної підготовки, предметом якого є вивчення системи взаємозв’язків учасників даного сегменту ринку, які виникають у процесі руху фінансових ресурсів між державою, юридичними та фізичними особами за допомогою спеціалізованих інститутів.

Предметом вивчення є також окремі види та сегменти фінансового ринку як багатофункціональної системи, фінансові послуги (наприклад, інформація про продаж валют), суб’єкти та функції ринку фінансових послуг, функції його складових.

Міждисциплінарні зв’язки: Курс “Ринок фінансових послуг” тісно пов’язаний з іншими економічними дисциплінами: “Політична економія”, “Макроекономіка”, “Фінанси”, “Гроші та кредит”, “Мікроекономіка”. Знання та навички, набуті студентами в процесі вивчення цих дисциплін, є базою для вивчення питань, що стосуються функціонування фінансового ринку та ринку фінансових послуг.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен мати сучасне уявлення про послуги, що їх пропонують фінансові інститути установи ринку фінансових послуг юридичним і фізичним особам в умовах ринкових відносин, вміння використовувати набуті знання в різних ситуаціях.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Методологія організації основ ринку фінансових послуг.
2. Характеристика сегментів ринку фінансових послуг.
3. Оцінка інфраструктури та напрями розвитку ринку фінансових послуг.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4	0305 “Економіка та підприємництво”	нормативна
Модулів 3	Фінанси	Рік підготовки 5
Змістових модулів 3		Семестр 1
ІНДЗ: є		Лекції 24 год.
Загальна кількість годин 144		Практичні (семінари) 22 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних - 3 год. самостійної роботи - 3 год. індивідуальної роботи - 3 год.	магістр	Самостійна робота 60 год.
		Індивідуальна робота 38 год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Ринок фінансових послуг” є підготовка фахівців певного рівня кваліфікації в галузі управління на фінансовому ринку та аналізу

фінансових послуг, який забезпечуватиме їх конкурентні переваги на ринку, формування у слухачів комплексного розуміння системи взаємозв'язків на ринку фінансових послуг, а також дослідження специфічних послуг, які надаються на фінансовому ринку.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Ринок фінансових послуг” є:

- вивчити та краще зрозуміти сутність та призначення ринку фінансових послуг;
- розглянути механізми перерозподілу капіталу між кредиторами й позичальниками за допомогою посередників на основі попиту й пропозиції;
- сформуванати комплексне розуміння взаємозв'язків суб'єктів на ринку фінансових послуг та системи спеціалізованих фінансових інститутів;
- сформуванати практичні навички та вміння щодо проведення операцій на ринку фінансових послуг та ефективного управління фінансовими ресурсами;
- визначити потреби споживачів фінансових послуг у конкретних ситуаціях та можливості задоволення цих потреб різними видами фінансових послуг;
- дати оцінку засадам побудови фінансового ринку як цілісного механізму перерозподілу ресурсів між державою, юридичними та фізичними особами;
- розвивати навички порівняльного аналізу в галузі фінансових послуг та визначенні конкурентних переваг та недоліків окремих видів послуг;
- показати роль держави на ринку фінансових послуг;
- визначити основні напрями державної політики в сфері регулювання фінансових відносин, які виникають на ринку фінансових послуг.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : види фінансових послуг, що їх пропонують фінансові інститути установи ринку фінансових послуг юридичним і фізичним особам в умовах ринкових відносин та механізм їх реалізації на фінансовому ринку.

вміти : аналізувати правильність прийняття рішень стосовно купівлі-продажу фінансових активів на вітчизняному та світовому фінансових ринках.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСНОВ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Сутність і зміст ринку фінансових послуг

Передумови виникнення ринку фінансових послуг. Рух фінансових потоків в економіці. Попит і пропозиція фінансових ресурсів.

Роль та функції ринку фінансових послуг. Перетворення тимчасово вільних фінансових ресурсів на інвестиції та інші форми фінансування, кредитування, страхування.

Тема 2. Основні суб'єкти ринку фінансових послуг

Склад суб'єктів ринку фінансових послуг. Класифікація суб'єктів ринку фінансових послуг: за формою - а) домогосподарства; б) господарюючі суб'єкти; в) держава; за функціями – а) емітенти; б) інвестори; в) фінансові посередники; г) інститути інфраструктури ринку.

Споживачі та надавані фінансових послуг.

Тема 3. Структура ринку фінансових послуг

Загальна структура ринку фінансових послуг.

Фінансові послуги на грошовому ринку. Суб'єкти грошового ринку. Інструменти грошового ринку. Основні функції грошового ринку – забезпечення ліквідності короткострокових вкладень. Формування ринку грошей як засобу платежу, касове виконання консолідованого бюджету.

Фінансові послуги на валютному ринку. Суб'єкти валютного ринку. Поняття валюти. Функції валютного ринку (формування ринку іноземних валют як засобу платежу у зовнішньоекономічній діяльності, забезпечення міжнародного кругообігу капіталу).

Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу. Суб'єкти ринку позичкового капіталу. Інструменти позичкового капіталу. Роль ринку позичкового капіталу а процесі трансформації накопичень в інвестиційні ресурси.

Фінансові послуги на фондовому ринку. Суб'єкти фондового ринку. Інструменти фондового ринку. Значення фондового ринку в процесі трансформації та накопичення капіталу.

Фінансові послуги по страхуванню ризиків. Суб'єкти ринку страхових послуг. Інструменти ринку страхових послуг. місце та роль страхового ринку в процесі руху фінансового капіталу.

Тема 4. Поняття та класифікація фінансового посередництва

Фінансове посередництво – сутність та основні мотиви.

Основні функції фінансових посередників. Основні проблеми функціонування фінансових ринків за відсутності фінансових посередників. Класифікація фінансових посередників.

Банківська система. Спеціалізовані банки. Універсальні банки.

Небанківські кредитно-фінансові інститути. Кредитні спілки. Лізингові компанії. Факторингові компанії.

Контрактні фінансові інститути. Інвестиційні трасти. Інвестиційні фонди та інвестиційні компанії. Пенсійні фонди. Страхові компанії. Фінансові компанії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Тема 5. Ринок фінансових послуг в грошовій сфері

Необхідність банківських установ в сфері акумулювання тимчасово вільних фінансових ресурсів. Безстрокові і термінові вклади (депозити). Ощадні вклади.

Операції з інструментами грошового ринку. Операції з комерційними векселями. Операції з державними інструментами грошового ринку (казначейськими векселями). Державні фінансові інститути на грошовому ринку. Діяльність емісійного банку. Діяльність державного казначейства.

Взаємозв'язок грошово-кредитної та бюджетної політики держави.

Тема 6. Фінансові послуги на валютному ринку

Обмінні операції на валютному ринку. Ринок операцій СПОТ. Операції на фондовому ринку. Валютні ф'ючерси. Операції СВОП.

Необхідність і сутність розрахунків в міжнародних економічних відносинах. Основні форми державних розрахунків: акредитив, інкасо, банківський переказ, розрахунки по відкритому рахунку, клірингові розрахунки у валютних відносинах.

Тема 7. Особливості фінансових послуг на ринку позичкового капіталу

Короткострокове фінансування на ринку позичкового капіталу.

Банківський кредит. Грошова позика та її форми.

Факторинг. Стандартний факторинг. Види факторингових угод. Методи оцінки ефективності факторингових послуг.

Середньо- та довгострокове фінансування (кредитне) через посередників. Позики фізичним особам. Споживчий кредит. Іпотечний кредит. Позики на будівництво та придбання житла. Інвестиційний кредит. Позики під боргові зобов'язання, які надаються виробничим компаніям.

Лізинг: понятійні і правові основи. Податкові і правові аспекти лізингових угод. Критерії оцінки пропозицій лізингових послуг.

Тема 8. Фінансові послуги по страхуванню ризиків в бізнесі

Переїмання ризику страховими компаніями. Форми страхування. Угоди про страхування життя як спосіб вкладення капіталу. Переїмання ризику як вид фінансової послуги. Посередницькі операції на фінансовому ринку. Страхові брокери.

Тема 9. Фінансові послуги на фондовому ринку

Фінансування операцій по емісії цінних паперів. Види обслуговування емісійних операцій на фондовому ринку. Андеррайтинг.

Емісійна діяльність на фондовому ринку. Види облігацій, державних позик та бюджетна політика держави.

Вкладання капіталу в цінні папери. Поняття і види цінних паперів. Пайові, боргові та похідні цінні папери.

Посередницькі послуги при вкладанні капіталу в цінні папери. Брокерські (комісійні) послуги торговців цінними паперами. Строкові операції з цінними паперами. Опціонні операції.

Біржові операції з цінними паперами. Особливості біржового обігу цінних паперів. Ф'ючерсні та опціонні біржі.

Депозитні операції та послуги. Номінальне утримання цінних паперів. Реєстраційні послуги.

Управління портфелем цінних паперів. Поняття портфельного інвестування. Основні теорії портфельного інвестування та управління портфелем. Довірче управління. Інвестиційні трасти. Операції зі спільного інвестування. Вкладення капіталу в інвестиційні сертифікати. Основні концепції форми організації інвестиційних фондів та інвестиційних компаній.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОЦІНКА ІНФРАСТРУКТУРИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Тема 10. Інфраструктура ринку фінансових послуг

Система інфраструктури ринку фінансових послуг. Організаційно оформлені ринки (біржі, торговельно-інформаційна система). Національна депозитна система. Розрахунково-клірингові установи.

Функції та зв'язок окремих елементів інфраструктури фінансового ринку.

Тема 11. Необхідність та межі державного регулювання ринку фінансових послуг

Основні завдання державного регулювання ринку фінансових послуг. Поняття ліквідності ринку та платоспроможності фінансових посередників.

Захист прав споживачів фінансових послуг.

Органи державного регулювання ринку фінансових послуг. Верховна рада України. Національний банк. Кабінет міністрів України. Міністерство фінансів. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Державний комітет у справах нагляду за страховою діяльністю. Антимонопольний комітет.

Регулювання діяльності окремих видів фінансових інститутів. Нормативи здійснення операцій комерційними банками. Регулювання діяльності кредитних спілок. Нормативи посередницької діяльності довірчих товариств та обмеження операцій інвестиційних фондів та інвестиційних компаній. Державне регулювання послуг страхових компаній. Контроль за діяльністю торговців іншими паперами.

Тема 12. Перспективи розвитку та напрями вдосконалення ринку фінансових послуг

Критерії ефективності діяльності ринку фінансових послуг та його складових. Світовий досвід регулювання ринку фінансових послуг. Вплив ринку фінансових послуг на перспективи розвитку української економіки.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Методологія організації основ ринку фінансових послуг							
Тема 1. Сутність і зміст ринку фінансових послуг	11	2	1		3	5	
Тема 2. Основні суб'єкти ринку фінансових послуг	11	2	1		3	5	
Тема 3. Структура ринку фінансових послуг	12	2	2		3	5	
Тема 4. Поняття та класифікація фінансового посередництва	12	2	2		3	5	
Разом за змістовим модулем 1	46	8	6		12	20	
Змістовий модуль 2. Характеристика сегментів ринку фінансових послуг							
Тема 5. Ринок фінансових послуг в грошовій сфері	12	2	2		3	5	
Тема 6. Фінансові послуги на валютному ринку	12	2	2		3	5	
Тема 7. Особливості фінансових послуг на ринку позичкового капіталу	12	2	2		3	5	
Тема 8. Фінансові послуги по страхуванню ризиків в бізнесі	13	2	2		4	5	
Тема 9. Фінансові послуги на фондовому ринку	13	2	2		4	5	
Разом за змістовим модулем 2	62	10	10		17	25	
Змістовий модуль 3. Оцінка інфраструктури та напрями розвитку ринку фінансових послуг							
Тема 10. Інфраструктура ринку фінансових послуг	12	2	2		3	5	
Тема 11. Необхідність та межі державного регулювання ринку фінансових послуг	12	2	2		3	5	
Тема 12. Перспективи розвитку та вдосконалення ринку фінансових послуг	12	2	2		3	5	
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6		9	15	
Усього годин	144	24	22	-	38	60	-

5. Теми практичних (семінарських) / лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Сутність і зміст ринку фінансових послуг (РФП) 1. Передумови виникнення РФП. 2. Рух фінансових потоків в економіці. 3. Попит і пропозиція фінансових послуг. 4. Роль і функції РФП. 5. Перетворення тимчасово вільних фінансових ресурсів в інвестиції та інші форми фінансування, кредитування і страхування.	1
2	Основні суб'єкти ринку фінансових послуг 1. Склад суб'єктів РФП. 2. Споживачі фінансових послуг. 3. Надавачі фінансових послуг.	1
3	Структура ринку фінансових послуг 1. Загальна структура РФП. 2. Фінансові послуги на грошовому ринку. 3. Фінансові послуги на валютному ринку. 4. Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу. 5. Фінансові послуги на фондовому ринку. 6. Фінансові послуги по страхуванню ризиків.	2
4	Поняття та класифікація фінансового посередництва 1. Сутність фінансового посередництва. 2. Основні функції та проблеми існування фінансових посередників. 3. Класифікація фінансових посередників: 3.1. банківська система; 3.2. небанківські фінансово-кредитні інститути; 3.3. контрактні фінансові інститути.	2
5	Ринок фінансових послуг в грошовій сфері 1. Загальна характеристика депозитних операцій. 2. Класифікація депозитних сертифікатів фізичних осіб. 3. Права вкладників. 4. Операції з комерційними векселями. 5. Операції з державними інструментами грошового ринку: - казначейськими векселями; - векселями і емісійними банкнотами. 6. Діяльність державного казначейства	2
6	Фінансові послуги на валютному ринку 1. Ризик – основний атрибут комерційної діяльності. 2. Операції СПОТ. 3. Форвардні контракти (контракти на строк, строкові контракти). 4. Ф'ючерсні контракти. 5. Операції СВОП. 6. Валютні опціони.	2
7	Особливості фінансових послуг на ринку позичкового капіталу 1. Сутність кредиту та його форми. 2. Види та функції кредиту.	2

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Банківський кредит; 4. короткостроковий банківський кредит для юридичних осіб; 5. довгостроковий банківський кредит; 6. консорціумний кредит. 7. Кредитні відносини між НБУ та комерційними банками. 8. Споживчий банківський кредит. 9. Лізингові операції банківських установ. 10. Факторинг. 	
8	<p>Фінансові послуги по страхуванню ризиків в бізнесі</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Особливості переймання ризику страховими компаніями. 2. Форми страхування. 3. Переймання ризиків кредитними інститутами. 4. Державні гарантії кредитів. 	2
9	<p>Фінансові послуги на фондовому ринку</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Місце РЦП у структурі фінансового ринку. 2. Принципи функціонування РЦП. 3. Суб'єкти РЦП та їх функції. 4. Фактори, що впливають на стан РЦП. 5. Загальнодержавні та муніципальні цінні папери. 6. Особливості функціонування та види вітчизняних цінних паперів. 7. Сутність акціонерних товариств як форми акціонування. 8. Боргові цінні папери підприємств і організацій. 9. Похідні цінні папери. 	2
10	<p>Інфраструктура ринку фінансових послуг</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Система інфраструктури ринку фінансових послуг. 2. Національна депозитна система. 3. Розрахунково-клірингові установи. 4. Функції та взаємозв'язок елементів інфраструктури фінансового ринку. 5. Завдання державного регулювання РФП. 6. Ліквідність ринку та платоспроможність фінансових посередників. 7. Органи державного регулювання РФП. 8. Регулювання діяльності фінансових інститутів. 	2
11	<p>Необхідність та межі державного регулювання ринку фінансових послуг</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Основні завдання державного регулювання ринку фінансових послуг. 2. Захист прав споживачів фінансових послуг. 3. Органи державного регулювання ринку фінансових послуг. Верховна рада України. Національний банк. Кабінет міністрів України. Міністерство фінансів. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Державний комітет у справах нагляду за страховою діяльністю. Антимонопольний комітет. 4. Регулювання діяльності окремих видів фінансових інститутів. 5. Нормативи здійснення операцій комерційними банками. 6. Регулювання діяльності кредитних спілок. 7. Нормативи посередницької діяльності довірчих товариств та обмеження операцій інвестиційних фондів та інвестиційних компаній. 8. Державне регулювання послуг страхових компаній. 	2

	9. Контроль за діяльністю торговців іншими паперами.	
12	Перспективи розвитку та вдосконалення ринку фінансових послуг 1. Ефективність діяльності РФП. 2. Світовий досвід регулювання РФП. 3. Вплив РФП на перспективи розвитку української економіки.	2
	Разом	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Сутність і зміст ринку фінансових послуг 1. Кон'юнктура фінансового ринку та методи її дослідження. 2. Сутність фінансового ринку й особливості його функціонування в Україні. 3. Сучасні західні теорії фінансового ринку.	5
2	Основні суб'єкти ринку фінансових послуг 1. Контрактні фінансові інститути: особливості організації та здійснення активних та пасивних операцій. 2. Небанківські фінансово-кредитні інститути: особливості організації та здійснення активних та пасивних операцій.	5
3	Структура ринку фінансових послуг 1. Територіальна організація інфраструктури фінансового ринку в Україні.	5
4	Поняття та класифікація фінансового посередництва 1. Учасники фінансового ринку та особливості їх діяльності на ньому. 2. Основні види посередницької діяльності, які забезпечують функціонування фінансового ринку. 3. Функції та роль інституційних фінансових посередників на фондовому ринку.	5
5	Ринок фінансових послуг в грошовій сфері 1. Державні фінансові інститути на грошовому ринку. 2. Оподаткування операцій з векселями: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 3. Комерційні папери та банківські акцепти як інструмент грошового ринку.	5
6	Фінансові послуги на валютному ринку 1. Валютні ризики: економічна природа та управління ними. 2. Ринок валютних ф'ючерсів та опціонів. 3. Сучасний стан валютного ринку України. 4. Валютне регулювання в Україні. 5. Формування валютного курсу на світових та регіональних ринках. 6. Фінансові послуги в сфері конверсійних операцій на валютному ринку. 7. Переїняття валютного ризику неспеціалізованими фінансовими посередниками. 8. Характеристика валютних ринків, їх призначення. 9. Механізм здійснення ф'ючерсних операцій та операцій з опціонами на валютному ринку.	5

	10. Валютно-курсові проблеми сучасності. 11. Валютні ризики, способи їх страхування.	
7	Особливості фінансових послуг на ринку позичкового капіталу 1. Управління пасивними операціями комерційних банків. 2. Управління активними операціями комерційних банків. 3. Організація безготівкових розрахунків: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 4. Механізм функціонування облікового ринку. 5. Міжбанківський ринок позикового капіталу. 6. Іноземний капітал у банківському секторі України. 7. Фінансова безпека комерційного банку . 8. Роль банківської системи у обороті з відмиванням коштів незаконного походження. 9. Розвиток споживчого кредитування в Україні. 10. Управління фінансами інститутів спільного інвестування.	5
8	Фінансові послуги по страхуванню ризиків в бізнесі 1. Хеджування ризику як вид фінансової послуги. 2. Страхування відповідальності перед третіми особами: вітчизняний та зарубіжний досвід. 3. Участь страхових компаній в операціях на фінансовому ринку. 4. Оцінка ефективності діяльності страхових компаній . 5. Стратегічні альянси страхових компаній та банків: перспективи створення в Україні . 6. Ринок перестраховування в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку. 7. Управління фінансами страхових організацій компаній.	5
9	Фінансові послуги на фондовому ринку 1. Емісійна діяльність держави на фондовому ринку. 2. Депозитарні та реєстраційні послуги на ринку цінних паперів. 3. Оподаткування податком на прибуток емісійних операцій підприємств: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 4. Оподаткування податком на прибуток підприємств юридичних осіб-власників корпоративних прав, облігацій підприємств та державних облігацій: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 5. Оподаткування податком на прибуток операцій з торгівлі цінними паперами: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 6. Оподаткування доходів фізичних осіб від володіння різними видами цінних паперів: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 7. Оподаткування операцій юридичних осіб-нерезидентів з цінними паперами: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 8. Бюджетна політика в сфері випуску та обігу державних та муніципальних цінних паперів: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. 9. Індeksi і рейтинги фондового ринку України.	5
10	Інфраструктура ринку фінансових послуг 1. Інституційна та сегментарна структури ринку фінансових послуг. 2. Організаційно оформлені ринки (біржі, торговельно-	5

	інформаційні системи). 3. Інформаційно-аналітичні системи на фінансовому ринку. 4. Функції та взаємозв'язок окремих елементів інфраструктури фінансового ринку.	
11	Необхідність та межі державного регулювання ринку фінансових послуг 1. Основні завдання державного регулювання ринку фінансових послуг. 2. Захист прав споживачів фінансових послуг. 3. Захист прав акціонерів. 4. Захист прав інвесторів. 5. Регулювання діяльності окремих видів фінансових інститутів. 6. Державне регулювання діяльності суб'єктів інфраструктури фінансового ринку. 7. Саморегулювні організації фінансових посередників. 8. Вплив регулюючої функції податків на фінансовий ринок.	5
12	Перспективи розвитку та напрями вдосконалення ринку фінансових послуг 1. Проблеми становлення кредитної системи України. 2. Технічний аналіз фінансових ринків. 3. Глобалізація фінансових ринків. 4. Вплив діяльності інформаційно-аналітичних систем на ринок фінансових послуг. 5. Проблеми розвитку місцевих фінансових ринків в Україні.	5
	Разом	56

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання (56 год.):

- 1) індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий та дослідницький характер;
- 2) тип індивідуального завдання – реферат;
- 3) Загальний обсяг індивідуального завдання не повинен бути меншим за 15-20 друкованих аркушів формату А4. В кінці викладу питання подаються висновки та перелік використаних джерел (із посиланням на ці джерела по тексту роботи).

Тематика рефератів

1. Особливості організації банків.
2. Особливості створення страхової компанії.
3. Умови провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів.
4. Організація кредитної спілки.
5. Роль та функції фінансового посередництва в інвестиційному процесі.
6. Світові тенденції розвитку та конкурентні переваги фінансового посередництва.
7. Оподаткування фінансових установ податком на прибуток підприємств.
8. Оподаткування фінансових установ податком на додану вартість.
9. Сплата податку на доходи фізичних осіб фінансовими установами у процесі їх діяльності.
10. Інші податку і збори, що сплачують фінансові установи в процесі своєї діяльності.
11. Банківське регулювання та нагляд за банківською діяльністю в Україні.
12. Посередницькі операції банків.
13. Іпотечне кредитування та факторингові операції з іпотечними зобов'язаннями.
14. Інтернет-банкінг.

15. Міжнародні кредитні операції.
16. Трастові послуги банківських установ.
17. Інститути спільного інвестування.
18. Основні засади діяльності хеджових фондів
19. Мета і завдання біржової фондової системи України.
20. Національна депозитарна система України, її функції, структура, учасники.
21. Особливості нагляду за діяльністю фінансових установ в Україні.
22. Гарантування вкладів фізичних осіб.
23. Інвестиційна діяльність недержавних пенсійних фондів.
24. Функції маркет-мейкерів фондового ринку.
25. Саморегульвні організації професійних учасників фондового ринку.
26. Реєстратори власників іменних цінних паперів.
27. Функції клірингових палат фондових бірж.
28. Сучасний стан фінансового ринку та пріоритети його розвитку.
29. Організатори торгівлі цінними паперами.
30. Роль державного регулювання ринку фінансових послуг: актуальні проблеми.

8. Методи та засоби навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні; самостійна та індивідуальна роботи.

Серед методик та форм навчання даного курсу слід визначити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання та евристичне навчання; *форми навчання*: аналітичні та проблемні лекції та дискусії – головна мета проведення таких лекцій складається у розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу, який стосується сучасних процесів розвитку світової економіки; *методики навчання*: кейс-метод, презентації, або міні-проекти, які готують студенти самостійно, а потім презентують для групи.

Семінарські та практичні заняття плануються з кожної теми дисципліни і включають такі напрями роботи: підготовку до семінарських (практичних) занять за вказаним планом; виконання контрольних завдань; виконання завдання дослідницького характеру; критичний огляд наукових публікацій за обраною проблематикою; тренінги; рольові та ділові ігри; презентацію результатів дослідження на задану тематику, в т.ч. виступ на конференції.

Для оцінки теоретичної підготовки студентів за змістовими модулями проводиться контрольне письмове опитування.

Мета проведення лекцій полягає в ознайомленні студентів з основними теоретико-методологічними питаннями податкової політики, світовим досвідом її проведення.

Завдання лекційного курсу:

- викладення студентам відповідно до програми та робочого плану основних положень організації ринку фінансових послуг;
- сформулювати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу “Ринок фінансових послуг”.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички щодо обґрунтування ефективності реалізації фінансових послуг на фінансовому ринку.

Завдання практичних занять:

- засвоїти теорію та методичні підходи, методи обґрунтування ефективності реалізації фінансових послуг;
- навчитися обґрунтовувати рішення щодо підвищення ефективності фінансових послуг;
- засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді іспиту при умові проходження студентом усіх етапів поточного контролю. Іспит проводиться у письмовій формі оцінюється від 0 до 60 балів.

Перелік питань на іспит

1. Передумови виникнення РФП.
2. Рух фінансових потоків в економіці.
3. Попит і пропозиція фінансових послуг.
4. Роль і функції РФП.
5. Перетворення тимчасово вільних фінансових ресурсів в інвестиції та інші форми фінансування, кредитування і страхування.
6. Склад суб'єктів РФП.
7. Споживачі та надавачі фінансових послуг.
8. Загальна структура РФП.
9. Фінансові послуги на грошовому ринку.
10. Фінансові послуги на валютному ринку.
11. Фінансові послуги на ринку позичкового капіталу.
12. Фінансові послуги на фондовому ринку.
13. Фінансові послуги по страхуванню ризиків.
14. Основні функції та проблеми існування фінансових посередників.
15. Класифікація фінансових посередників.
16. Функціонування банківської системи.
17. Небанківські фінансово-кредитні інститути;
18. Контрактні фінансові інститути.
19. Загальна характеристика депозитних операцій.
20. Класифікація депозитних сертифікатів фізичних осіб.
21. Права вкладників.
22. Операції з комерційними векселями.
23. Операції з державними інструментами грошового ринку.
24. Операції з казначейськими векселями.
25. Операції з векселями і емісійними банкнотами.
26. Діяльність державного казначейства
27. Ризик – основний атрибут комерційної діяльності.
28. Операції СПОТ.
29. Форвардні контракти (контракти на строк, строкові контракти).
30. Ф'ючерсні контракти.
31. Операції СВОП.
32. Валютні опціони.
33. Сутність кредиту та його форми.
34. Види та функції кредиту.
35. Банківський кредит.
36. Короткостроковий банківський кредит для юридичних осіб.
37. Довгостроковий банківський кредит.
38. Консорціумний кредит.
39. Кредитні відносини між НБУ та комерційними банками.
40. Споживчий банківський кредит.
41. Лізингові операції банківських установ.
42. Факторинг.
43. Особливості переймання ризику страховими компаніями.
44. Форми страхування.
45. Переймання ризиків кредитними інститутами.
46. Державні гарантії кредитів.

47. Місце РЦП у структурі фінансового ринку.
48. Принципи функціонування РЦП.
49. Суб'єкти РЦП та їх функції.
50. Фактори, що впливають на стан РЦП.
51. Загальнодержавні та муніципальні цінні папери.
52. Особливості функціонування та види вітчизняних цінних паперів.
53. Сутність акціонерних товариств як форми акціонування.
54. Боргові цінні папери підприємств і організацій.
55. Похідні цінні папери.
56. Система інфраструктури ринку фінансових послуг.
57. Національна депозитна система.
58. Розрахунково-клірингові установи.
59. Функції та взаємозв'язок елементів інфраструктури фінансового ринку.
60. Завдання державного регулювання РФП.
61. Ліквідність ринку та платоспроможність фінансових посередників.
62. Органи державного регулювання РФП.
63. Регулювання діяльності фінансових інститутів.
64. Ефективність діяльності РФП.
65. Світовий досвід регулювання РФП.
66. Вплив РФП на перспективи розвитку української економіки.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Для студентів під час вивчення курсу «Ринок фінансових послуг» можуть застосовуватися три види методів діагностики успішності навчання: опитування, тестування та розв'язок практичних задач.

Теоретична перевірка знань студентів здійснюється у формі тестування. Мета теоретичної перевірки — виявити рівень знань студентів з гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, передбачених навчальним планом, які формують фахову підготовку магістра.

Практична перевірка рівня знань студентів полягає у розв'язанні практичних задач або комплексних ситуаційних завдань.

Оцінка рівня теоретичної та практичної підготовки студентів проводиться за 5-тибальною шкалою.

Оцінка “відмінно” виставляється, якщо при розв'язанні ситуаційного завдання чи практичної задачі студент дає обґрунтовані відповіді на всі питання, проводить глибокий аналіз виробничої ситуації, розробляє реальні заходи та вносить конкретні пропозиції щодо їх розв'язання, дає правильну оцінку реального стану справ підприємства, вірно оцінює можливі перспективи його діяльності, показує глибокі теоретичні знання та вміння їх застосовувати у практичній роботі.

Оцінка “добре” виставляється, якщо при розв'язанні конкретної виробничої ситуації студент дав повні відповіді на запитання, зробив всі аналітичні та прогнозні розрахунки, дав у ньому правильну оцінку пропозиції щодо стану та розвитку проблемної ситуації, але допустив незначні помилки та не зовсім чітко сформулював прийняті рішення.

Оцінка “задовільно” виставляється, якщо при аналізі та вирішенні даної ситуації студент дав в основному правильні відповіді, але не всі вони мають конкретний характер і не можуть бути втілені на практиці у господарюванні, у розрахунках допустив помилки, які привели до неточних напрямів вирішення проблемної ситуації, показав задовільні теоретичні знання при розв'язанні та аналізі конкретної ситуації.

Оцінка “незадовільно” виставляється, якщо при аналізі студент не зробив основних розрахунків, які необхідні для аналізу ситуації і прийняття рішень, не розкрив питань завдання, не зміг їх виконати, показав відсутність навичок для самостійної роботи.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Підсумковий бал (за 100-бальної шкали) студент може набрати двома способами: з урахуванням балів набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі екзамену та без врахування цих балів, але із здачею екзамену. В першому випадку поточна семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне тестування з відповідних тем (30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (10 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (60 балів).

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються) семестрова оцінка визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне тестування з відповідних тем (30 балів);
- оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (10 балів);
- оцінки за екзамен (максимум 60 балів, з них по 15 балів за кожне з трьох теоретичних питань та 15 балів за практичне завдання).

Поточний контроль (макс = 40 балів)												Модульний контроль			Загальна кількість балів	
Модуль 1 (поточне опитування)									Модуль 2			Модуль 3				
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	МКР 3	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T	T	T	10	20	20	20	
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5					

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx	Незадовільно	

12. Методичне забезпечення

1. Ринок фінансових послуг: практикум для вивчення курсу (для студентів спеціальності 8.050106 – Фінанси) / Укл.: Івашко О. А. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 84 с.

13. Список джерел

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 20.03.91. № 872-ХП // Закони України: В 12 т. - Т. 1. - С. 285-298.
2. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27.03.91 № 887-ХП // Закони України: В 12 т. - Т. 1. - С. 310-332.
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 № 959-ХП // Закони України: В 12 т. - Т. 1. - С. 333-336.
4. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» від 18.06.91 № 1201-ХП // Закони України: В 12 т. - Т. 2. - С. 3-18.
5. Закон України «Про приватизаційні папери» від 6.03.92 № 2174-ХП // Закони України: В 12 т. - Т. 3. - С. 132-136.
6. Про застосування векселів в господарському обороті: Постанова ВРУ від 17.06.92 № 2470-ХП // Відомості ВРУ. - 1992. - № 35.
7. Закон України «Про заставу» від 2.10.92 № 26540-ХП // Закони України: В 12 т. - Т. 4. - С. 55-70.
8. Концепція розвитку і функціонування фондового ринку в Україні: Постанова ВРУ від 22.09.95 № 342/95-ВР // Відомості ВРУ. - 1995. - № 33.
9. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.96 № 448/96-ВР // Закони України: В 12 т. - Т. 11. - С. 177-188.
10. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.98 № 710/ВР // Урядовий кур'єр. - 1997. - 12 грудня.
11. Державне регулювання економіки : навчальний посібник / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. - К. : КНЕУ, 2000 - С. 13-14.
12. Клименко В. В. Фондовий ринок України у контексті фінансової безпеки держави /В. В. Клименко. - К. : КНУДТ, 2006. - 188 с
13. Ковалюк О. Стратегія використання фінансових інструментів організації економічного зростання в Україні в умовах глобалізації / О. Ковалюк // Обліково-аналітичні системи суб'єктів господарської діяльності в Україні. – Львів : Інтереко, 2005. - С 31-37.
14. Унінець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг : теорія та практика. / В. П. Унінець-Ходаківська, О. І. Костюкевич, О. А. Лятамбор; [вид. 2-ге, доп. і перероб]. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
15. Фінансово-кредитні методи державного регулювання економіки : Монографія /За ред. д-ра екон. наук. А.І. Даниленка. - К. : Інститут економіки НАНУ, 2003. - 415 с
16. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : Навч. посіб. / В. М. Шелудько. – К. : Знання-Прес, 2002. - 359 с.